

GHIDUL PACIENTULUI CU HEPATITA C

Diagnostic
Tratament
Monitorizare

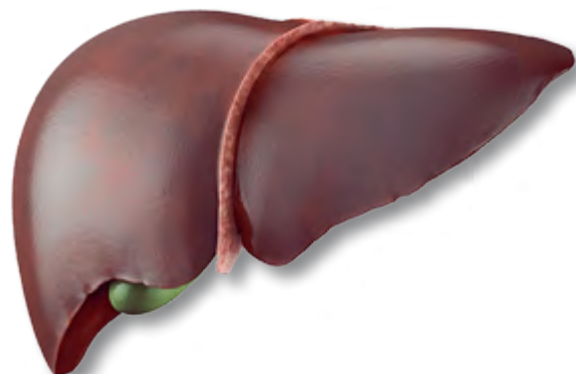
CUPRINS:

Despre ficat și funcțiile lui	Pag. 3
Ce sunt hepatitele, ce este hepatita C și cum se transmite?	Pag. 4
Ce se întâmplă dacă aveți hepatită C?	Pag. 6
Evoluția hepatitei C în absența tratamentului antiviral, simptome.	Pag. 7
Testarea pentru diagnosticarea hepatitei cu virus C.	Pag. 8
Tratamentul cu agenți antivirali cu acțiune directă.	Pag. 10
Cum pot face tratament?	Pag. 11
Monitorizarea pacienților cu hepatita C.	Pag. 13
Administrarea tratamentului la categorii speciale de populație cu risc crescut de îmbolnăvire.	Pag. 15
Asigurarea în sistemul național de sănătate. Condiția de asigurat CNAS.	Pag. 17
Aveți nevoie de ajutor?	Pag. 19

Despre ficat și funcțiile lui^{1,2}

Ficatul este cel mai mare organ intern al omului, situat în partea dreaptă a abdomenului, sub diafragm, fiind protejat de coaste.

Este cea mai complexă "uzină" a organismului care asigură buna funcționare a tuturor celorlalte organe ale corpului. Îndeplinește peste 500 de funcții vitale precum digestie, diverse funcții metabolice, filtrare a sângelui, de luptă împotriva infecțiilor, de stocare de substanțe nutritive.

Ce ROL are FICATUL?

Ficatul acționează ca un filtru pentru alcool și alte toxine, procesează grăsimile și proteinele din alimente și le transformă în energie, stochează vitamine și minerale.

- Ficatul este important în eliminarea deșeurilor și în producția de energie, precum și în lupta împotriva infecțiilor.
- Consumul în exces de alcool, de grăsimi sau infectarea cu virusuri hepatitice înseamnă un stres în plus pentru ficat, determinând apariția de leziuni, cicatrici.
- Ficatul are o capacitate mare de regenerare, dar cicatricile și distrugerea țesutului ficatului pot limita funcționarea lui, pot afecta starea de sănătate și pot conduce la cancer hepatic.

Ce poate afecta FICATUL?

- **Consumul îndelungat de alcool în cantități mari** poate afecta ficatul, deteriorându-l progresiv și permanent, devenind astfel incapabil să mai funcționeze corespunzător
- **Anumite droguri recreaționale, medicamente de uz comun** precum paracetamolul, luat în doze mari, împreună cu alcool, dar și medicamente folosite pentru alte boli
- **Depunerea de grăsime la nivelul ficatului** (*boala ficatului gras sau steatoza*)
- **Infecția cu virusurile hepatitice A, B, C, D, E** (*cele mai frecvente*)

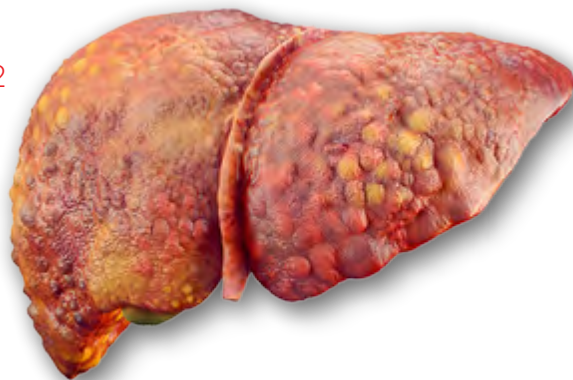
Ce sunt hepatitele, ce este hepatita C și cum se transmite?^{1,2}

Ce sunt HEPATITELE?

● **Hepatita** este inflamația ficatului cauzată de virusurile hepatitice A, B, C, D sau E (*cele mai frecvente*), dar și de alte infecții, boli metabolice, imunologice sau de substanțe toxice precum alcoolul (*consum excesiv de alcool poate să determine hepatită alcoolică*).

● **Hepatitele** virale sunt cauzate de virusurile hepatitice, care afectează ficatul și care se transmit și se tratează în mod diferit.

- **Hepatita A** se mai numește și “boala mâinilor murdare”. Virusul se găsește în materiile fecale ale persoanelor infectate, ca urmare, transmiterea la persoanele din jur se face prin contact cu obiecte, alimente, apă contaminată cu materii fecale provenite de la o persoană infectată.
- **Hepatita B** este transmisă prin contact direct cu sânge sau alte fluide ale corpului unei persoane infectate, inclusiv prin contact sexual neprotejat cu o persoană infectată.
- **Hepatita C** este transmisă prin contact direct cu sângele unei persoane infectate, precum și prin transfuzii de sânge sau transplant de organe, dar și de la mamă la făt, în timpul sarcinii, sau prin contact sexual neprotejat.
- **Hepatita D** nu apare decât la persoanele care suferă și de hepatită B. Calea de transmitere este parenterală. Coinfecția și/sau suprainfecția cu VHD crește riscul de cronicizare al hepatitei și crește incidența formelor grave, fulminante.
- **Hepatita E** se aseamănă foarte mult cu hepatita A, cu aceeași cale de transmitere. La gravide poate să determine forme severe fulminante cu o rată crescută a mortalității.

Împotriva hepatitelor A și B te poți vaccina. Pentru hepatita cu virus C nu există vaccin.

Ce este hepatita C?

Este o boală foarte frecvent asimptomatică sau cu simptome nespecifice, care este diagnosticată târziu. Virusul este transportat de sânge la nivelul ficatului, pe care-l afectează încetul cu încetul, împiedicându-l să funcționeze normal. În timp, virusul poate provoca inflamație, fibroză și chiar moartea celulelor hepatice, determinând astfel leziuni importante ale ficatului (*ciroză hepatică*). *Ciroza hepatică* crește semnificativ riscul de a dezvolta cancer hepatic, care poate fi fatal.

Hepatita C poate fi tratată și, în cele mai multe cazuri, poate fi vindecată. Reinfectia este însă posibilă după vindecare.

Cum se transmite hepatita C?^{1,2}

• Cel mai frecvent prin:

- Folosirea în comun a acelor, seringilor sau a altor instrumente pentru prepararea sau injectarea drogurilor.
- Înțeparea accidentală cu un ac contaminat (*folosit recent*), mai ales în cadrul unităților sanitare.

• Mai puțin frecvent prin:

- Contact sexual neprotejat cu o persoană infectată.
- De la mamă la făt, în timpul sarcinii sau nașterii, dacă mama este infectată cu virusul hepatitei C.
- Prin tatuaje sau piercing, dacă tușul sau instrumentele nu au fost sterilizate corespunzător
- Prin folosirea în comun a obiectelor personale care au intrat în contact cu sângele unei persoane infectate: lame de ras, periute de dinți, forfecuțe de cuticule, unghiere și alte instrumente care pot produce sângerări.

• NU se transmite prin:

- Apă sau alimente.
- Tuse, strănout.
- Îmbrățișare, sărut, strângere de mână.
- Folosirea aceluiaș tacâm.
- Folosirea aceluiași pahar sau aceleiași sticle.
- Utilizarea aceleiași toalete.

Ce se întâmplă dacă aveți hepatită C?^{1,2}

- Hepatita C este cunoscută ca o boală silențioasă, deoarece simptomele nu sunt întotdeauna evidente.
- Primele simptome se dezvoltă lent și pot să apară după luni sau chiar ani de la infectarea cu virusul hepatitic C.
- Imediat după infectare, în perioada acută, la 15-25% dintre persoane virusul poate să dispară spontan din sânge, rămânând inactiv în ficat.
- La restul de 75-85% evoluția bolii este spre cronicizare, deci spre hepatită cronică cu virus C.

Care sunt **SIMPTOMELE** hepatitei cronice cu virus C?

● **Simptomele pot fi ușoare până la severe, de multe ori nespecifice și pot include:**

- Stare accentuată de oboseală
- Depresie și iritabilitate
- Dureri de cap
- Tulburări de somn
- Pierderi de memorie și dificultăți de concentrare
- Transpirații și frisoane, mai ales noaptea
- Pierderea poftei de mâncare, greață și pierdere în greutate
- Durere musculară și de articulații
- Durere abdominală în zona ficatului
- Piele uscată și mâncărime

Evoluția simptomelor hepatitei C în absența tratamentului antiviral.^{1,2}

Dacă nu aveți niciun simptom, asta nu înseamnă că NU aveți hepatită?^{1,2,3}

● Se spune despre hepatita C că este o boală „tăcută”, adică asimptomatică în multe cazuri și pentru o lungă perioadă de timp. De aceea, doar prin testare putem avea un rezultat cert.

Care este EVOLUȚIA hepatitei C?

● Din momentul în care **virusul hepatitic C** pătrunde în organism, infecția poate evolua spre vindecare naturală, (*organismul poate produce anticorpi care pot elimina infecția*), sau spre persistența infecției (*cronicizare*).

- **”Faza acută” a hepatitei virale** este perioada de la expunere și până la 6 luni de la infectare. Aproximativ 20-25% se vor vindeca de hepatita C în timpul fazei acute. Majoritatea persoanelor nu prezintă simptome în faza acută. Unele persoane pot avea simptome asemănătoare gripei, inclusiv febră, oboseală, pierderea poftei de mâncare, dureri de stomac, greață și vărsături și, ocazional, icter.
- **”Faza cronică” a infecției** - dacă organismul nu poate elimina virusul, iar infecția persistă mai mult de 6 luni. Simptomele sunt de multe ori nespecifice.
- **Infecția persistentă** poate evolua spre o formă stabilă sau spre ciroză hepatică. (*celulele hepatice sunt distruse și înlocuite de țesut conjunctiv și de o rețea de cicatrici fibroase, ce împiedică circulația sanguină*).
- **Boala hepatică** poate continua prin **evoluția lentă a cirozei** sau poate evolua spre apariția unui **cancer hepatic** (*hepatocarcinom*).

Câteva SIMPTOME ale bolilor de ficat

- În etapele timpurii ale bolilor de ficat, e posibil să nu existe simptome evidente.
- Odată ce ficatul începe să se deterioreze, pot să apară simptome nespecifice precum: oboseală extremă, senzație de rău general, pierdere în greutate, greață și vărsături, febră, durere abdominală, mâncărimi ale pielii, ficat mărit sau sensibil.
- Icterul este ușor de observat deoarece pielea și conjunctivele se îngălbenesc, urina și fecalele devin închise la culoare.

Cine ar trebui să se testeze?^{1,2,3}

● **Orice persoană care s-a expus pe parcursul vieții, voluntar sau involuntar, unuia dintre următoarele riscuri, ar trebui să se testeze dacă:**

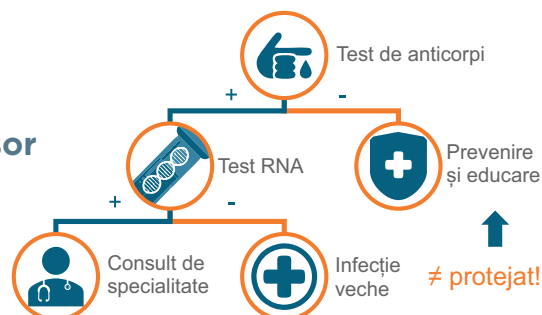
- a suferit intervenții stomatologice, intervenții chirurgicale
- a primit transfuzii de sânge și/sau produse de sânge (*în special înainte de anul 1995*)⁶
- a beneficiat de dializă peritoneală și/sau de hemodializă
- este cadru medical
- are rude de gradul I purtătoare de virusuri hepatitice
- a avut contacte sexuale întâmplătoare neprotejate
- este însărcinată sau planifică sarcina.
- are infecții cu transmitere sexuală
- oferă servicii sexuale plătite
- este utilizator de droguri (*injectabile sau prizabile*)
- apelează la servicii cosmetice
- are tatuaje, piercinguri
- a suferit transplant de organe sau țesuturi.

Cum și unde vă puteți testa?^{1,2,3}

Testarea pentru hepatita cu virus C se face foarte ușor și este foarte simplă. Se poate face cu trimitere de la medicul de familie, gratuit.

• Există două tipuri de testare:

a. Testarea pentru evidențierea anticorpilor împotriva hepatitei C

- Va arăta dacă ați intrat în contact vreodată cu virusul hepatitic C, în acest caz sistemul tău imunitar producând anticorpi pentru a combate infecția.
- Acești anticorpi rămân prezenți în organism chiar dacă virusul nu mai este activ.
- Dacă ați fost expus recent unui risc, dar rezultatul testării anticorpilor este negativ, este nevoie să repetați testul peste câteva luni. Poate dura 6 până la 12 săptămâni de la momentul infecției până la apariția anticorpilor împotriva hepatitei C în sânge (*acest interval este cunoscut sub numele de fereastră imunologică*).
- Un rezultat pozitiv NU înseamnă automat că aveți hepatită C acută sau cronică.
- Dacă rezultatul testării anticorpilor este pozitiv, veți avea nevoie de un test suplimentar pentru a evidenția virusul C în sânge și a confirma astfel dacă aveți hepatită C activă.

b. Testarea pentru determinarea cantitativă a virusului hepatitic C în sânge

- Această testare este făcută de medicii specialiști din Centrele de tratament acreditate de CNAS și determină cantitativ viremia, respectiv nivelul virusului hepatitic C în sânge.
- Dacă testul anticorpilor este pozitiv și viremia negativă, asta înseamnă că infecția cu virus C este veche și este vindecată.
- Dacă testul este pozitiv, atunci veți fi îndrumat către medicul specialist. Dacă testul este negativ atunci este vorba despre o infecție veche, vindecată. Testul negativ nu exclude riscul unei reactivări.

DE REȚINUT:

Care este rolul testării?

- Testarea este singurul mod care îți confirmă cu adevărat infecția.
- Testându-vă, vă protejați nu doar pe dumneavoastră, dar și pe cei din jurul dumneavoastră.
- **Dacă plănuieți să rămâneți însărcinată sau sunteți deja însărcinată**, testându-vă puteți lua măsurile necesare pentru a preveni transmiterea infecției la nou-născut.
- Dacă în urma testelor descoperiți ca sunteți purtător de virus hepatitic C, trebuie să începeți investigațiile medicale în vederea inițierii tratamentului.

Tratamentul cu agenți antivirali cu acțiune directă^{1,2}

În ultimii ani au avut loc progrese majore în tratamentul hepatitei C.

VESTEA BUNĂ ESTE CĂ HEPATITA C SE POATE VINDECA.

- **Tratamentul modern se face cu agenți antivirali cu acțiune directă (AAD):**

- acesta are o rată de vindecare foarte mare (*peste 95%*) la majoritatea pacienților
- este un tratament simplu de administrat, cu un număr mic de comprimate și durată scurtă de tratament
- are puține efecte secundare, majoritatea persoanelor nu prezintă niciun efect secundar.

În timpul tratamentului unele persoane pot prezenta dureri de cap, oboseală și erupții pe piele trecătoare.

Cele mai multe persoane își pot continua activitatea la locul de muncă și activitățile zilnice în timpul tratamentului.

- **Tratamentul antiviral este compensat integral de către CNAS pentru toate persoanele infectate cu virus hepatitic C care au asigurare medicală de sănătate.**

- **Tratamentul este SIMPLU și EFICIENT.**

- durează o perioadă scurtă de timp, 2 sau 3 luni în funcție de recomandarea medicului și presupune înghițirea unei singure tablete, o data pe zi (pentru un tip de tratament) sau a mai multor tablete, de doua ori pe zi in cazul altui tip de tratament).
- peste 95% dintre persoanele care urmeaza tratamentul cu antivirale se vindeca.
- tratamentul antiviral are același efect și la persoanele care sunt coinfectate cu HIV.

- **Se recomandă monitorizarea atentă a tuturor pacientilor**

DE REȚINUT:

Tratamentul este eficient - elimină virusul hepatitic C din organism la peste 95% dintre pacienți. **Hepatita C este considerată vindecată dacă virusul nu se mai găsește în organism la 12 săptămâni de la terminarea tratamentului.**

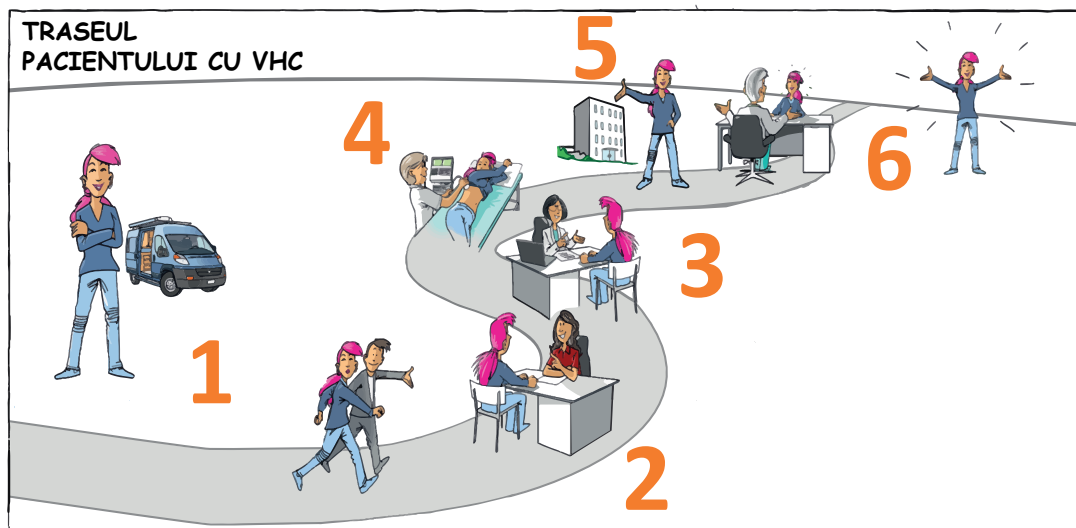
Vindecarea NU presupune și imunitatea împotriva bolii și de aceea există riscul unei reinfectări cu virusul hepatitic C, dacă ai un comportament sexual la risc, sau dacă folosești instrumente ce intră în contact cu sângele altor persoane.

Cum puteți avea acces la tratament?^{1,2}

Pentru a avea acces la terapia antivirală adresați-vă medicului de familie sau direct, medicului specialist, gastroenterolog sau infecționist din zona dumneavoastră.

- Tratamentul pentru hepatita C este prescris în spital, în așa numitele Centre de Tratament pentru hepatită (*secțiile de boli infecțioase și de gastroenterologie din toată țara, cele agreeate de CNAS în Protocolul Terapeutic aprobat - menționate mai jos*)
- În general veți avea nevoie de o trimitere pentru a fi evaluat de către un medic specialist care să discute despre opțiunile de tratament pentru hepatita C.
- Dacă nu ai un medic de familie sau ai probleme în obținerea unei trimiteri sau evaluări, ONG-urile îți pot oferi consultanță, iar în situații speciale (*persoane din grupuri vulnerabile*) vă puteți adresa direct medicului specialist din spital.

Drumul pe care trebuie să-l urmeze pacientul pentru a putea fi tratat și vindecat de hepatita cu virus C

1. Conștientizarea - informează-te și testează-te!
2. Vizita la medicul de familie care, conform Contractului Cadru, are dreptul să prescrie testarea gratuită pentru anticorpi pentru virusul hepatitic C, poate să recomande testarea gratuită pentru evidențierea anticorpilor împotriva hepatitei cu virus C. *(Dacă nu ai medic de familie poți să te adresezi pentru ajutor unui ONG - vezi mai jos).*
3. Dacă rezultatul testării este pozitiv, medicul de familie eliberează scrisoarea de recomandare către medicul specialist care trebuie să efectueze testarea pentru determinarea cantitativa a virusului hepatitic C în sânge.
4. Consultarea medicului specialist (*gastroenterolog sau infecționist*) din spital sau centrele de tratament pentru hepatita cu virus C..
5. Urmarea cu strictețe a tratamentului și respectarea recomandărilor medicului curant.
6. Etapa de vindecare și de monitorizare post-tratament. Odată ajuns aici poți să te consideri un pacient fericit, faci parte din categoria celor vindecați de o infecție cu consecințe foarte grave.

DE REȚINUT:

Medicul de familie poate să joace un rol extrem de important în strategia globală de eliminare a hepatitei cu virus C.

Monitorizarea pacienților cu hepatita C.⁷⁻¹⁰

Toate persoanele care urmează tratament pentru hepatita C au nevoie de monitorizare înainte, în timpul, iar cele cu fibroză de gradul 4 sau cele cu risc de reinfectare chiar și după tratament.

- Testul pentru monitorizarea răspunsului la terapie este determinarea cantitativă a viremiei (cantitatea de virus hepatitic C din sânge). Pacienții trebuie să efectueze o viremie la momentul inițial, înainte de începerea terapiei, și o alta la 12 săptămâni după încheierea tratamentului.
- Viremia nedetectabilă la 12 săptămâni după încheierea tratamentului este considerată răspuns virologic susținut (RVS), principalul semn că tratamentul a fost eficient, și acest lucru este echivalent cu vindecarea. Obținerea răspunsului viral susținut la 12 săptămâni după tratament crește cu peste 97% șansa de a avea viremie nedetectabilă (absența virusului în sânge) după o perioadă lungă de timp, de peste 5 ani.⁷⁻¹⁰

Monitorizarea persoanelor care au obținut răspuns viral susținut, au analize de laborator normale și nu au fibroză hepatică.

- Acești pacienți, care nu au ciroza și care au funcția hepatică normală, trebuie tratați ca și cum nu ar fi avut niciodată hepatita cu virus C. La recomandarea medicului acestora li se poate reface opțional viremia la 6 sau 12 luni pentru a vedea dacă răspunsul viral se mentine.

Monitorizarea persoanelor care au obținut răspuns viral susținut și au fibroză hepatică moderată F1-F2 (gradul 1 sau 2)

- Acești pacienți trebuie tratați în același fel ca și pacienții fără fibroză și cu funcție hepatică normală.

Monitorizarea persoanelor care au obținut răspuns viral susținut dar au fibroză hepatică avansată stadiul F3-F4 (gradul 3 sau 4).

- Persoanele cu fibroză avansată necesită supraveghere pe termen lung pentru carcinom hepatic, indiferent dacă obțin RVS12. La acești pacienți se recomandă ecografie la fiecare 6 luni. Se recomandă de asemenea evaluarea periodică a funcției hepatice precum și urmărirea evoluției cirozei.
- Persoanele care au obținut RVS12 dar care prezintă un comportament la risc, cu șanse mari de reinfecție, ar trebui să primească informații și consiliere cu privire la riscul de reinfectare cu VHC. Testarea anuală a viremiei este recomandată persoanelor care utilizează droguri injectabile și bărbaților cu HIV care au relații sexuale neprotejate cu alți bărbați, persoanelor defavorizate precum și altor categorii speciale de populație.
- Persoanele care nu obțin RVS12 ar trebui să continue monitorizarea și să efectueze reevaluarea periodică pentru retratament.

Sănătate mentală, îngrijire personală, stare de bine

- Asistența ulterioară obținerii RVS poate include consiliere pentru anxietate, depresie sau pentru eliminarea factorilor de risc. Încrederea în sine și îngrijirea personală sunt de asemenea, foarte importante după RVS, deoarece persoana își poate recapătă controlul asupra vieții sale, a relațiilor cu cei dragi precum și a hobby-urilor anterioare.

Administrarea tratamentului la categorii speciale de populație cu risc crescut de îmbolnăvire^{1,2}

Recomandări speciale:

a. Consumatori de DROGURI INJECTABILE

- Toți cei care au hepatită C au dreptul la evaluare și tratament antiviral, inclusiv persoanele care consumă droguri ilegale.
- Ghidul de tratament european pentru hepatita C susține că utilizatorii activi de droguri injectabile ar trebui să fie evaluați pentru tratament, consumul de droguri nefiind asociat cu o rată redusă de succes a tratamentului.
- Dacă vi se refuză tratamentul din cauza consumului de droguri, aveți dreptul să fiți trimis la un alt spital pentru îngrijiri medicale.
- Unele servicii multidisciplinare oferă sprijin pe tot parcursul tratamentului pentru hepatita C.
- Rata de reinfecție este de 1-3 % la utilizatorii de droguri injectabile, chiar și după vindecare, dacă se menține comportamentul la risc!*
- Pentru a preveni infectarea sau reinfectarea cu VHC:
 - în baie** – nu folosiți la comun aparatul de ras, periuța de dinți, forfecuțe sau alte obiecte tăioase
 - în timpul liber** – pentru consumul de droguri injectabile sau prizabile folosiți seringi și alte instrumente sterile
 - când faceți sex** – folosiți prezervativul

b. SARCINA și CONTRACEPȚIA

- Atât femeile de vârstă fertilă, cât și partenerii lor sunt sfătuiți să utilizeze metode de contracepție eficientă atunci când oricare dintre parteneri este în timpul tratamentului.
- Dacă aveți în vedere să vă întemeiați o familie, discutați acest lucru cu medicul dumneavoastră atunci când luați în considerare opțiunile de tratament. Puteți decide să faceți tratament înainte de a rămâne însărcinată, pentru a evita riscul (aproximativ 5%)⁸ transmiterii hepatitei C copilului dumneavoastră.
- Deși este recomandată din ce în ce mai rar în asociere cu medicația antivirală directă pentru hepatita cu virus C, trebuie știut că toate femeile aflate la vârsta fertilă trebuie informate cu privire la potențialul ribavirinei de a produce anomalii ale produsului de concepție. Dacă este necesară

utilizarea acesteia, pacientele trebuie instruite să utilizeze cel puțin două forme de contracepție eficientă în timpul oricărui tratament care include ribavirină și timp de 6 luni după întreruperea tratamentului. Este necesar un test de sarcină la momentul inițial, în timpul tratamentului cu ribavirină și timp de 6 luni după finalizarea tratamentului cu ribavirină.

c. COINFECTIA HIV/HCV/HVB

- Unele persoane cu hepatită C au, de asemenea, HIV sau hepatită B. Coinfecția cu unul sau cu ambele virusuri poate crește riscul de afectare a ficatului. Din acest motiv, tratamentul pentru hepatita C ar trebui prioritizat.
- Dacă decideți să urmați tratament pentru hepatita C, este posibil ca tratamentul pentru HIV să necesite o schimbare.
- După introducerea agenților antivirali cu acțiune directă (DAA), tratamentul persoanelor cu HIV și hepatita C a devenit mult mai simplu pentru că sunt mult mai puține interacțiuni medicamentoase între cele 2 categorii de medicamente.
- Eficacitatea tratamentului antiviral pentru hepatita cu virus C este foarte mare, indiferent de prezență sau absența coinfecțiilor cu HIV sau HVB.
- Pacienții cu infecție ocultă VHB care încep tratamentul pentru hepatita cu virus C vor fi monitorizați cu atenție pe toată durata terapiei antivirale directe. Este posibil să fie necesară instituirea terapiei și pentru hepatita cu virus B.*
- Vaccinarea împotriva hepatitei B este recomandată tuturor pacienților cu hepatită C.

d. Persoanele cu tratament de substituție cu OPIOIDE

- Hepatita C este foarte frecventă în rândul persoanelor care urmează un tratament de substituție cu opioide, cum ar fi metadona sau buprenorfina. Tratamentul de substituție nu ar trebui să fie o barieră pentru tratamentul hepatitei C și nu este recomandată reducerea tratamentului de substituție în timpul tratamentului pentru hepatită C.

e. Persoanele fără ADĂPOST

- Aveți dreptul să vă înscrieți la un medic de familie chiar dacă sunteți o persoană fără adăpost.
- Puteți utiliza o adresă temporară, cum ar fi adresa unui centru de zi.
- Va trebui să completați un formular și să dovediți cine sunteți și unde locuiți.

Asigurarea în sistemul național de sănătate. Condiția de asigurat CNAS.^{4,5}

● **Pentru a avea acces la tratament, monitorizare și evaluare, persoanele cu hepatită C trebuie să fie asigurate sau dacă nu, trebuie să plătească pentru aceste servicii.**

● **Toate persoanele care au un card de sănătate eliberat de CNAS trebuie să-l prezinte atunci când solicită servicii medicale.**

• **persoanele în general asigurate prin lege:** angajații, studenți, pensionari, persoane cu dizabilități, persoane cu infecție HIV sau înscrise în Programele Naționale de Sănătate cum este și cel de tratament cu opioide, precum și alte categorii de persoane strict prevăzute de lege, au acces la tratamentul infecției cronice VHC.

• **persoanele neasigurate** beneficiază doar de servicii medicale de urgență. Analizele pentru diagnosticarea hepatitei C nu sunt o urgență medicală. Ele pot obține calitatea de asigurat informându-se și urmând recomandările de pe situl CNAS, accesând pagina: <http://www.cnas.ro/casailfov/page/obtinerea-calitatii-de-asigurat.html>

● **În stadiile avansate ale bolii, cu documentare medicală, se poate obține un grad de handicap sau chiar pensionare pentru incapacitate de muncă, în conformitate cu criteriile aferente.**

Documentele medicale necesare, precum și informațiile despre aceste etape, se obțin de la asistentul social al unității spitalicești sau de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din sectorul / județul de reședință.

MEDICII PRESCRIPTORI DIN CENTRELE DE TRATAMENT PENTRU HEPATITA

● Conform Contractului Cadru în vigoare la data de 3 septembrie 2020 Hepatita cu virus C poate fi tratată de către :

- medicii din specialitatea gastroenterologie și medicii din specialitatea boli infecțioase aflați în relații contractuale cu Casele de asigurări de sănătate din: **Arad, Argeș, București, Bacău, Bihor, Brașov, Cluj, Constanța, Dolj, Galați, Iași, Mureș, Sibiu, Timiș, Suceava, Vâlcea și CASA OPSNAJ**

- **medicii pediatrii cu supraspecializare/competenta/atestat in gastroenterologie pediatrica, medicii gastroenterologi pediatrii si medicii din specialitatea boli infectioase** aflați în relații contractuale cu Casele de asigurări de sănătate din **București, Bihor, Brașov, Cluj, Constanța, Dolj, Galați, Iași, Mureș, Sibiu, Timiș și CASA OPSNAJ**

Referințe:

1. <https://www.cdc.gov/hepatitis/abc/index.htm>
2. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-c>
3. <https://www.cdc.gov/hepatitis/resources/professionals/pdfs/CounselingandTestingPC.pdf>
4. <http://www.cnas.ro/>
5. <http://www.cnas.ro/casailfov/page/obtinerea-calitatii-de-asigurat.html>
6. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/5656>
7. Potocol terapeutic pentru adulți si adolescenți: <http://www.cnas.ro/casgl/media/pageFiles/Lista%20protocoalelor%20terapeutice%20-%20Februarie%202020.pdf>
8. Protocol terapeutic - pacienți cu eșec terapeutic: <http://www.casan.ro/casbz/media/pageFiles/01.06.2020-modificari%20protocoale%20terapeutice.pdf>
9. <http://www.hepatitisc.uw.edu/go/treatment-infection/monitoring> www.hepatitisc.uw.edu/go/treatment- infection/monitoring
10. <https://hepatitisc.net/treatment/follow-up-care-after-svr/>

Pentru informații suplimentare contactați personalul medical, asistenții sociali din domeniul sănătății, asistenții sociali din organizații nonguvernamentale sau asociațiile de pacienți.

Agenția Națională Antidrog

Adresă: B-dul Unirii nr.37, bloc A4, Sector 3, București
Telefon: 021 318 44 00, 021 303 70 80 / 21701, 21712
Fax: 021 316 67 27
E-mail: secretariat @ ana.gov.ro
Web: www.ana.gov.ro

ARAS București

Adresă: Bd. Eroi Sanitari nr. 49, Sector 5, 050471, București
Telefon: 021 319 07 71
E-mail: aras@arasnet.ro
INFORMAȚII ȘI CONSILIERE DE PREVENIRE:
Telefon: SIDA helpline: +40 743 062 344 [luni-vineri: 10:00-18:00] și 0800 800 033 [luni-vineri: 09:00-13:00]
E-mail: helpline@arasnet.ro | (Informații valabile de la data de 25.03.2020) / Resurse umane: hr@arasnet.ro

Asociația Pacienților cu Afecțiuni Hepatice din România

Adresa: Bulevardul Griviței nr. 91, Bloc 7, Scara D, ap 6, Brașov.
E-mail: hepatobv@gmail.com / roapah@gmail.com
Call - Center: +40 721 304 160
Persoană de contact: Marinela Debu, Președinte APAH-RO
Telefon: 00 40 721/304160
E-mail: roapah@gmail.com, hepatobv@gmail.com
Facebook: hepatoromania
Web: www.hepato.ro

Asociația Pacienților cu Afecțiuni Hepatice din România Filiala Cluj

Sediu: Loc. Turda, Str. Luptătorilor nr. 11, Jud. Cluj
Punct de lucru: Turda, Str. Republicii nr. 38, ap. 2
CIF: 26669026
Persoană de contact: Mărginean Stelian Ioan - Președinte
Telefon: +40 758 349 621
Mărginean Cătălina Marinela - Director Executiv
Telefon: +40 757 462 406

Asociația Bolnavilor de Cancer și Hepatită - Giurgiu

Adresă: Str. București, Bl. 107, Sc. C, Ap. 44, Giurgiu , jud.Giurgiu-Romania
Telefon: +40 731 237 533 / +40 766 063 533
E-mail: abchgiurgiu@yahoo.ro
Web: www.abch-giurgiu.webnode.ro

Asociația Echitate în Sănătate

Ne puteți contacta la:
Telefon: +40 723 524 837
E-mail: office@echitateinsanatare.ro

Fundația Baylor Marea Neagră

Adresă Constanța: Centrul de Excelență HIV, str. Prolungirea Liliacului nr.10 și Centrul de testare HIV, bd. Tomis nr.143, Policlinica 1, cabinet 243 Tulcea: Centrul de testare HIV, str. 1848 nr. 32, Spitalul Județean, secția de boli infecțioase
Telefon/Fax: 0240 532 345
Adresa Lazu: Complex de locuințe protejate Baylor
Tel/fax: 0241 738 918
Telefon: 0241 691 730 / Fax: 0241 691 730
E-mail organizație: secretariat@baylor-romania.ro
Web: www.baylor.ro

Uniunea Națională a Organizațiilor Persoanelor Afectate de HIV/SIDA (UNOPA)

Adresă: Strada Ștefan Greceanu, nr. 7, etaj 1, ap. 2, sector 2, București
E-mail: unopa@unopa.ro
Telefon/Fax: 021 319 93 29 / GSM: 0735 853 569

Sens Pozitiv

Adresă: Stelea Spătaru 13 (0.09 mi), Bucharest, Romania Get Directions
 Non-Governmental Organization (NGO)
Web: www.informatHIV.ro

Str. Biharia nr. 67-77,
Sector 1, 013981, București
Tel: +40 21 233 17 81
Fax: +40 21 233 17 82
TelVerde Farmacovigilență:
+40 21 233 17 83